

6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZIM YANLIŞLARI SIKLIĞI VE YAZIM YANLIŞLARININ NEDENLERİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ*

Ahmet AKKAYA**

ÖZET

Yazım yanlışları, yazılı anlatımda iletişim sorunlarının ortaya çıkmasına neden olan önemli öğelerden biridir ve genellikle eğitim-öğretim ortamlarında öğrencilere öğretilmeye çalışılan yazılı anlatım kazanımlarındandır. Bu araştırmanın amacı, 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtlarında yaptıkları yazım yanlışlarının sıklığını ve Türkçe öğretmenlerinin yazım yanlışlarının nedenlerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda Adıyaman il merkezinden 2 ve köylerinden bir ortaokuldan tesadüfi olarak belirlenen 6. sınıfların 336 sınav kâğıdı incelenmiş ve bu araştırmanın verilerinin bir kısmı elde edilmiştir. Öğrencilerin 4142 yazım yanlışı yaptığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınavlarda simgeleri, kısaltmaları, düzeltme işaretini, yabancı özel adları kullanmadığı; ek fiilin yazılışı ve fiil çekimiyle ilgili yanlışı yapmadıkları; ünlü daralması ve ünlü türemesi ses olaylarının olduğu kelimeleri doğru yazdıkları görülmüştür. 6. sınıf öğrencilerinin en fazla büyük harflerin yazılışında yanlışı yaptıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte sessiz harflerin yazılışı, sesli harflerin yazılışı, ses yutumu, bağlaç olan da, de'nin yazılışı ise en fazla tekrarlanan diğer yazım yanlışlarıdır. Öğrencilerin yaptığı yazım yanlışlarının nedenlerini belirlemek için de 6. sınıf Türkçe dersine giren 16 Türkçe öğretmenine “6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenleri nelerdir?” açık uçlu sorusu yöneltilmiş ve bu araştırmanın verilerinin diğer kısmı elde edilmiştir. Verilerin analiz edilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Türkçe öğretmenleri, 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenlerinin ilgi ve dikkat eksikliğinden, temel dil becerilerini edinemediklerinden, okul dışında Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanılmamasından, sınav türlerinden ya da öğretmenlerin sınav değerlendirmelerinden ve öğretmenlerin ya da öğrencilerin yazım kurallarının kaynaklarından etkili bir şekilde yararlanmadıklarından kaynaklandığını ifade etmiştir. Bununla birlikte, 6. sınıf dışındaki sınıfların da yazım yanlışlarının belirlenmesi, yazım yanlışlarının farklı ve etkili etkinliklerle sunulması, öğretmenlere yazım yanlışlarının önemini anlatılması ise bu araştırmanın önerileri arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yazım, yazım kuralları, yazım yanlışları.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, aakkaya@adiyaman.edu.tr

6TH GRADE STUDENTS' FREQUENCY OF ORTHOGRAPHIC MISTAKES AND TEACHERS' VIEW ABOUT THE REASONS FOR ORTHOGRAPHIC MISTAKES

ABSTRACT

Orthographic mistake is one of the important elements leading to communication problems in written expression, and is generally one of the written expression acquisitions attempted to be taught students in educational institutions. This paper aims to reveal 6th grade students' frequency of orthographic mistakes in their exam papers and to find out Turkish language teachers' views about the reasons for orthographic mistakes. To do so, 336 exam papers of 6th grade students, collected both from two schools in Adiyaman city center and a village school, have been examined. 4142 orthographic mistakes have been identified. It is seen that students do not use symbols, acronyms/abbreviations, circumflex and proper nouns, do not miswrite complementary verb conjugations, and write accurately the words formed by such sound events as vowel shortening and epenthesis. It is identified that 6th grade students have made mistakes mostly in capitalization. Moreover, writing of consonants and vowels, syncopation, the conjunction of 'de/da' meaning 'also' in English are among other most repeated mistakes. In addition, the open-ended question "What are the 6th grade students' reasons for orthographic mistakes?" has been asked to 16 Turkish language teachers so as to find out students' reasons for orthographic mistakes. Content analysis method has been employed to analyze the acquired data. Those Turkish language teachers have responded that the 6th grade students' reasons for orthographic mistakes are caused by lack of interest and attention, deficiency in basic language acquisition, lack of speaking in Turkish properly and efficiently outside school, exam types or teacher's exam evaluations, and deficiency of either teachers or students in efficient utilization of sources about orthographic rules. Besides, this paper also suggests to identify the orthographic mistakes of students other than 6th grade, present the orthographic mistakes differently and efficiently, and to explain teachers the importance of orthographic mistakes.

Key Words: Orthography, orthographic rules, orthographic mistakes.

Giriş

İnsanoğlunun konuşarak ya da bir resimle kendini anlattığı dönemden birçok işaretin yer aldığı sistemli bir yapıyla kendini ifade ettiği bugünlere kadarki macerasının özünde iletişim kurmak vardır. İletişim kurmada konuşma ve yazma vazgeçilmez iki unsur olarak Sümerlerden bugüne kadar süregelmiştir. Konuşmada ya da bu araştırmanın konusunu oluşturan yazmada meydana gelen aksaklıklar iletişim bozukluklarını ortaya çıkarmıştır. Yazmada doğru, düzgün ve etkili bir yazım kullanılması; duyguların, düşüncelerin, tasarıların ya da görüp yaşanılanların alıcı tarafından daha iyi bir şekilde anlamlandırılmasını sağlar.

Yazım, bir dili belli kurallar uyarınca yazma, o dildeki kelimeleri yazıda gösterme biçimidir (Vardar, 2002: 222). Anlatımda birliği sağlayan, ifadeyi başarılı kılan unsurlardan biri de

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4Spring 2013*

yazım kurallarıdır. Sözlü anlatımda vurgu, tonlama, telâffuz ne kadar önemli ise yazılı anlatımda da yazım kuralları o derece önemlidir (Özbay, 1995: 149). İnsanoğlu yazıyı kullanmaya başladığından beri, metinler yazım yanlışlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu yazım yanlışları İlk Çağda yazıyı öğreten din adamları tarafından düzeltilirken günümüzde öğretmenlerin rehberliğinde düzeltilmeye çalışılmaktadır. Tahsin Banguoğlu “Dil Bahisleri” isimli kitabında, Türk milletinin yazı sorununun olmadığını, fakat yazım sorununun bulunduğunu şöyle ifade etmektedir:

“Bizim artık bir yazı meselemiz yoktur. Fakat bizim imlâ meselemiz vardır. Yazı ve imlâ meselelerini birbirinden ayırt etmemiz ve sarahatle ayırt etmemiz lâzımdır. Yazı bir dilin seslerini ifade etmek için kullanılan işaretlerin sistemidir. İmlâ ise bu dile ait kelimelerin o sistem dâhilinde kazandıkları şekli şahsiyetlerdir ” (Banguoğlu, 1987: 46).

Yazım yanlışları, “kelimelerin yazılışında kullanılması kabul edilmiş harf dizilimindeki” (Çankaya, 1964: 5) yanlışlıklar olmakla birlikte yazımı sadece şekil boyutuyla değil, anlam boyutuyla da düşünmek gerekir. Çünkü yazım yanlışları anlam kurma becerilerini zayıflatır. Share’e göre, yazım yanlışları ses, yapı, cümle ve özellikle de anlam bilgisiyle ilişkilidir (Share, 2004: 267-268). Yazım yanlışları sadece bunlarla da ilişkili değildir. Stevenson’un (1984) “Yazım ve Okuma Engelleri” (1984) isimli çalışmasında Çin ve Japon çocuklarında okuma engeli olanların yazım yanlışlarını diğerlerinden daha fazla yaptıklarını ifade etmesi (Stevenson, 1984: 296) de bunun bir kanıtıdır. Bu nedenle, yazma becerisinin kazanımlarından olan yazım yanlışları; dilin dinleme, konuşma ve okuma temel becerileriyle de yakından ilişkilidir. Çünkü anlamı bilinmeyen ya da yanlış bilinen kelimeler, yanlış dinlenen, telâffuz edilen ya da okunan bir kelimenin yazımı da yanlış olacaktır. Bu nedenle, yazım yanlışlarının nedenleri tek boyutlu değil, çok boyutludur.

Sözlü iletişimde vurgu, tonlama, telâffuz, beden dili çoğu zaman konuşulan ve duyulan arasındaki boşlukları doldurmaya yardımcı olurken yazıdaki anlamsal boşluklar kelime ya da görüşlerin yazımındaki doğrulukla anlamlı hâle gelir. Bu anlamda yapılan her yazım yanlışı alıcı ile gönderici arasında önemli bir iletişimsizliğe neden olur.

Yazım, bir dilin kimliğini en doğru şekilde yansıtan aynadır. Yazımda önemli sorunların bulunması, dilin başka alanlarında, hatta o dilde meydana getirilen edebiyatta, ekonomide, siyasette birtakım sorunların yaşanmakta olduğunu anlatır (Çifçi, 2006: 122). Roma İmparatorluğu çöktükten sonra, halkın konuşması ile okullarda öğretilen dilin daha hızlı bir şekilde birbirinden uzaklaşması (Bayrav, 1998: 38) ya da “İngiliz ekonomisi ne kadar sağlam ise İngilizcenin yazımı da o kadar sağlamdır.” (Çifçi, 2006: 122) sözü bunun bir kanıtıdır. Bu nedenle siyaset, ekonomi ya da sanatçıların tutumu dahi yazımı etkilemektedir.

Yazım kuralları, Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük aracılığıyla öğrenilir. Yazım kurallarının iki temel işlevi vardır:

1. İletişimi kolaylaştırma,
2. Yazmada birliği sağlamadır (Kavcar vd. 1998: 83).

Bu iki işlevin toplumda yaygınlık kazanması, böylelikle hem iletişimde hem de yazmada sorunları ortadan kaldırmak için özellikle Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (1-5. ve 6, 7, 8. Sınıflar) yazım kurallarına yer verilmiştir. Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (1-5. ve 6, 7, 8. Sınıflar) yazma becerisinde değerlendirilen yazım kurallarıyla ilgili kazanımlar şöyledir:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Tablo-1. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (1-5. ve 6, 7, 8. Sınıflar) yazım yanlışlarıyla ilgili kazanımlar.

Sınıf	Kazanım	Açıklama
1. Sınıf	Yazılarında imla kurallarını uygular.	1. Cümleye büyük harfle başlama, kişi ve yer adlarını büyük harfle yazma.
2. Sınıf	Yazılarında imla kurallarını uygular.	1. Cümleye büyük harfle başlama, adların tekil ve çoğul biçimleri, kişi, yer, mahalle, cadde, bayram adları, ay ve gün adlarının ilk harfini büyük yazma, şiir mısralarının ilk harfini büyük yazma, tarihi sağ üst köşeye yazma, başlığı farklı kuralına uygun) yazma, başlıkla yazı arasında uygun boşluk bırakma.
3. Sınıf	Yazılarında imla kurallarını uygular.	1. Cümleye büyük harfle başlama; ülke, ulus, kıta, kişi, yer ve hayvan adlarının ilk harfini büyük yazma; şiir mısralarının ilk harfini büyük yazma vb.
4. Sınıf	Yazılarında imla kurallarını uygular.	1. Dil, din, gezegen, yıldız, savaş, devir, çağ ve kurum adlarının ilk harfi büyük yazdırılmalıdır. Soru edatı (mi) ile “de” ve “ki” bağlaçları verilmelidir.
5. Sınıf	Yazılarında imla kurallarını uygular.	1. Dil, din, gezegen, yıldız, savaş, devir, çağ ve kurum adlarının ilk harfi büyük yazdırılmalıdır. Soru edatı (mi) ile “de” ve “ki” bağlaçları verilmelidir.
6. Sınıf	Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	<p>1. Kalınlık-incelik uyumu, ünsüz benzeşmesi ve ünlü düşmesine uğrayan kelimelerin, yazımı karıştırılan kelimelerin (hiçbir, hiçbir şey, herhangi bir, her şey vd.), soru eki mi'nin, bağlaç olan de ve ki'nin, kısaltmalar ve kısaltmalara getirilen eklerin yazımı</p> <p>2. Sayıların yazımı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sayılar metin içinde yazıyla yazılır. • Birden fazla kelimedenden oluşan sayılar ayrı yazılır. • Romen rakamları ancak yüzyıllarda, hükümdar adlarında, tarihlerde ayların yazılışında, kitap ve dergi ciltlerinde ve kitapların asıl bölümlerinden önceki sayfaların numaralandırılmasında kullanılabilir. • Sıra sayıları yazıyla ve rakamla gösterilebilir. Rakamla gösterilmesi durumunda ya rakamdan sonra bir nokta konur ya da rakamdan sonra kesme işareti konularak derece gösteren ek yazılır. • Üleştirme sayıları rakamla değil yazıyla belirtilir. <p>3. Büyük harflerin kullanımı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dizeler genellikle büyük harfle başlar. • Özel adlar büyük harfle başlar. • Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar. <p>4. Birleşik kelimelerin yazımına okuma, yazma, dil bilgisi etkinliklerinde yeri geldikçe değinilir.</p> <p>5. Ses olaylarına dayalı yazım kuralları verilirken ilgili ses olayları da açıklanır.</p> <p>6. Yazım kuralları verilirken okunuşla ilgili hususlara da değinilir.</p>
7. Sınıf	Yazım kurallarını kavrayarak	<p>1. Yazımı karıştırılan kelimelerin (hiçbir, hiçbir şey, herhangi bir, her şey vd.) yazımı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sayıların yazımı

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

	uygular.	<ul style="list-style-type: none"> • Notayı niteleyen sayılar ayrı yazılır. • Oyun adlarını niteleyen sayılar bitişik yazılır. <p>2. Büyük harflerin kullanımı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Levhalar ve açıklama yazıları büyük harfle başlar. • Kitap, bildiri, makale vb.nde ana başlıkta bulunan kelimelerin ise yalnızca ilk harfleri büyük olarak yazılır. • Kitap, dergi vb.nde bulunan resim, çizelge, tablo vb.nin altında yer alan açıklayıcı yazılar büyük harfle başlar. <p>3. Birleşik kelimelerin yazımına okuma, yazma, dil bilgisi etkinliklerinde yeri geldikçe değinilir.</p>
8. Sınıf	Yazım kurallarını kavrayarak uygular.	<p>1. Bu sınıfta özellikle pekiştirmeye yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir.</p> <p>2. Yazım ve noktalama kuralları ile ilgili kazanımlar okuma, yazma, dil bilgisine yönelik çalışmalar sırasında ilişkili olduğu konularla birlikte verilebileceği gibi bağımsız etkinlikler aracılığıyla da verilebilir.</p> <p>3. Öğrencilere, yazımını bilmedikleri kelimeler için Yazım Kılavuzu'na başvurmaları, sınıf içi çalışmalarda, özellikle yazılı anlatım etkinliklerinde yanlarında Yazım Kılavuzu bulundurmaları önerilir.</p> <p>4. Yazım ve noktalama kuralları ile ilgili kazanımların değerlendirilmesinde; çalışma kâğıtları, proje değerlendirme formları, standart testler, süreç gelişim dosyaları, eşleştirme testleri, öz değerlendirme formları, gözlem formları kullanılabilir.</p>

(MEB, 2006: 36-40; MEB, 2009: 127-128)

1-5. sınıflar ile 6-8. sınıflardaki yazım kuralları ile ilgili kazanımlar incelendiğinde yazım kurallarıyla ilgili kazanımların 6. sınıfta yoğunlaştığı görülür. Bu durum, somut işlemler döneminden soyut işlemler dönemine geçişin özelliklerinden kaynaklanabilir. 8. sınıfta yazım kurallarıyla ilgili kazanımların tamamlandığı ve programın sarmallık ilkesi gereği pekiştirilmek için yeri geldikçe tekrar edildiği görülmektedir. Bununla birlikte Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (1-5. Sınıflar) yazım için "ımlâ" sözcüğünün kullanılmasıyla Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (6-8. Sınıflar) "yazım" sözcüğünün kullanılması da terim farklılığının programa yansımalarıdır.

Yazım yanlışlarının nedenlerinin bilinmesi, yazımın öğretimi için önemlidir. Feridun Y. Çankaya "İmlâ Öğretimi" (1964) isimli kitabında yazım yanlışlarının nedenlerini şöyle maddelemektedir:

1. Öğrenciden kaynaklanan nedenler
  - 1.1. Psikolojik nedenler
  - 1.2. Zekâ
  - 1.3. Dikkat
  - 1.4. İlgi
  - 1.5. Alışkanlık
  - 1.6. Acele etmek

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

2. Fizyolojik nedenler
  - 2.1. Görme
  - 2.2. İşitme
  - 2.3. Konuşma
  - 2.4. Kas koordinasyonu
3. Öğretmenlerden kaynaklanan nedenler
4. Eğitim-öğretim ortamından kaynaklanan nedenler (Çankaya, 1964: 33-34).

Yukarıda ifade edilen nedenler ortadan kaldırıldığında alıcıyla gönderici arasında daha güçlü bir iletişim kurulabilir. Bununla birlikte, yazım kurallarının yoğunlaştığı 6. sınıfların yazım yanlışları sıklığı ve bunların nedenleri bilinip bu yanlışlar ders kitaplarındaki etkinliklere yansıdığı takdirde yazımda birlik ya da iletişim daha iyi sağlanır.

Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtlarında yaptıkları yazım yanlışlarının sıklığını ve Türkçe öğretmenlerinin yazım yanlışlarının nedenlerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu genel amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtlarında yaptıkları yazım yanlışlarının sıklığı ne kadardır?
2. 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtlarında yaptıkları yazım yanlışlarının sıklığıyla cinsiyet arasında nasıl bir ilişki vardır?
3. Türkçe öğretmenlerinin öğrencilerin yazım yanlışlarının nedenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırma, nitel bir çalışma olup 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışları sıklığı betimsel nitelikte incelenmiştir. Araştırmada var olan bir durum, tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2006: 77).

Türkçe öğretmenlerinin 6. sınıf öğrencilerinin yaptıkları yazım yanlışlarının nedenlerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenbilir bir tekniği (Büyüköztürk, 2009: 269) ifade etmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

2012-2013 eğitim-öğretim yılının ikinci dönemi Adıyaman ili merkez ilçesinden ve Elmacık köyünden tabakalı örnekleme yöntemi kullanarak seçilen üç ortaokulun 6. sınıflarının son Türkçe sınavından tesadüfi olarak seçilen 336 sınav kâğıdı derse giren Türkçe öğretmenleriyle incelenmiştir. Daha sonra TDK Yazım Kılavuzu'nun yazım kuralları başlığında yer alan başlıklar ile öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda belirlenen kategorilere 6. sınıf öğrencilerinin sınavda yaptıkları yazım yanlışları sıklığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, 6. sınıf öğrencilerin yaptıkları yazım yanlışlarından alıntılar yapılarak araştırmanın verileri desteklenmiştir.

Yazım yanlışları sıklığı belirlenen 6. sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri okullarda çalışan Türkçe öğretmenlerine "6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenleri nelerdir?"

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

açık uçlu sorusuyla cinsiyet ve yaşlarının sorulduğu görüşme formu yöneltilecek öğretmenlerin gönüllülük esasına göre bu forma cevap vermeleri sağlanmıştır. Görüşme formunda yer alan “6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenleri nelerdir?” açık uçlu sorusunun araştırmacının amacı için uygun olup olmadığına ilişkin öncelikle iki alan uzmanının görüşüne başvurulmuştur. İlgili alan uzmanlarının açık uçlu soruyu amaç için uygun görmesiyle görüşme formunda yer alan sorunun içerik-kapsam geçerliği sağlanmıştır. 16 Türkçe öğretmeni, yöneltilen soruya cevap vermiş ve bu cevaplarla araştırmanın verileri elde edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Analiz sürecinde elde edilen veriler kodlanmış ve Türkçe öğretmenlerinin ifadeleri bu kodlarla üst kategoriler oluşturularak belli temalar altında toplanmıştır. Bununla birlikte araştırma verileri, öğretmenlerin ifadelerinden doğrudan alıntılar yoluyla desteklenerek sunulmuştur. Raporlaştırmada doğrudan alıntılar yapılırken her bir öğretmene bir kod ad verilmiş (TÖ1: Türkçe öğretmeni 1 gibi), böylelikle katılımcılar gizli tutulmuştur. Analiz süreci sonunda iki uzmandan kodlar ile öğretmen ifadelerini ayrı ayrı incelemeleri istenmiştir. İki uzmanın büyük oranda görüş birliğinde olduğu görülmüştür.

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını Adıyaman il merkezinden ve Elmacık köyünden tabakalı örnekleme yöntemi kullanarak seçilen üç ortaokul oluşturmaktadır. 3 ortaokulda öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerinin okullara ve cinsiyete göre dağılımı şöyledir:

Tablo-2. 6. sınıf öğrencilerinin özellikleri.

Cinsiyet	Ortaokul	(n)	(%)	Toplam	
				(n)	(%)
Kız	Cengiz Topel Ortaokulu	59	17,5	176	52,3
	Elmacık Ortaokulu	70	20,8		
	Hürriyet Ortaokulu	47	14,0		
Erkek	Cengiz Topel Ortaokulu	48	14,3	160	47,7
	Elmacık Ortaokulu	61	18,2		
	Hürriyet Ortaokulu	51	15,2		
Toplam		336	100	336	100

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan 6. sınıfların eğitim-öğretim gördükleri okullarda çalışan ve 6. sınıfların yazım yanlışlarının nedenleri hakkında görüş bildiren 16 Türkçe öğretmenin yaş ve cinsiyet dağılımı ise şöyledir:

Tablo-3. Türkçe öğretmenlerinin özellikleri.

Özellikler	(f)	(%)	Toplam	
			(f)	(%)
Yaş	25-28	2	16	100
	28-31	3		
	31-34	6		
	34-37	3		
	37-40	1		
	40 ve üstü	1		
Cinsiyet	Kız	4	16	100
	Erkek	12		

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Eğitim	Lisans	15	93,75	16	100
	Lisansüstü	1	6,25		

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtlarında yaptıkları yazım yanlışlarıyla Türkçe öğretmenlerinin bu yazım yanlışlarının nedenleriyle ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

6. Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kâğıtlarında Yaptıkları Yazım Yanlışları Sıklığıyla Bu Yanlışların Cinsiyete Göre Değişimi

Bu başlıkta 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtlarında yaptıkları yazım yanlışları sıklığıyla bu yanlışların cinsiyete göre dağılımı incelenmiştir.

Tablo-4. 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının cinsiyete göre yüzde ve frekansı.

Kategori	Cinsiyet				Toplam	
	Kız		Erkek		(f)	(%)
	(f)	(%)	(f)	(%)		
Ağız Özelliklerini Yansıtma	3	0,07	9	0,21	12	0,29
Alıntı Kelimelerin Yazılışı	37	0,89	51	1,23	88	2,14
Ayrı Yazılan Birleşik Kelimelerin Yazılışı	20	0,48	23	0,55	43	1,04
Bağlaç Olan “da, de”nin Yazılışı	157	3,79	165	3,98	322	7,86
Bağlaç Olan “ki”nin Yazılışı	59	1,42	63	1,52	122	2,97
Sıfat Olan “ki” ile İlgili Zamiri Olan “ki”nin Yazılışı	6	0,14	9	0,21	15	0,36
Bitişik Yazılan Birleşik Kelimeler	53	1,27	89	2,14	142	3,45
Bulunma Durumu Eki –da/ -de/-ta/-te’nin Yazılışı	45	1,08	51	1,23	96	2,34
Büyük Harflerin Yazılışı	619	14,94	746	18,01	1365	33,31
Deyimlerin Yazılışı	11	0,26	14	0,33	25	0,60
Düzeltilme İşaretinin Yazılışı	-	-	-	-	-	-
Ek Fiilin Yazılışı	-	-	-	-	-	-
Fiil Çekimi ile İlgili Yazılışlar	-	-	-	-	-	-
Gereksiz Birleşik Yazımlar	61	1,47	64	1,54	125	3,05
Hece Yapısı ve Satır Sonunda Kelimelerin Bölünmesi	45	1,08	72	1,73	117	2,85
İkilemelerin Yazılışı	1	0,02	2	0,04	3	0,07
İle'nin Yazılışı	5	0,12	6	0,14	11	0,26
Kısaltmaların Yazılışı	-	-	-	-	-	-
Mastarlara Gelen Eklerin Yazılışı	1	0,02	-	-	1	0,02
Pekiştirmeli Sözlerin Yazılışı	4	0,09	5	0,12	9	0,21
Sayıların Yazılışı	11	0,26	9	0,21	20	0,48
Ses Ekleme	33	0,79	34	0,82	67	1,63
Ses Yutumu	149	3,59	181	4,36	330	8,05
Sesli Harflerin Yazılışı	174	4,20	189	4,56	363	8,86
Sessiz Harflerin Yazılışı	276	6,66	355	8,57	631	15,39
Simgelerin Yazılışı	-	-	-	-	-	-
Soru Eki mı, mi, mu, mü' nün Yazılışı	28	0,67	36	0,86	64	1,56

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4Spring 2013

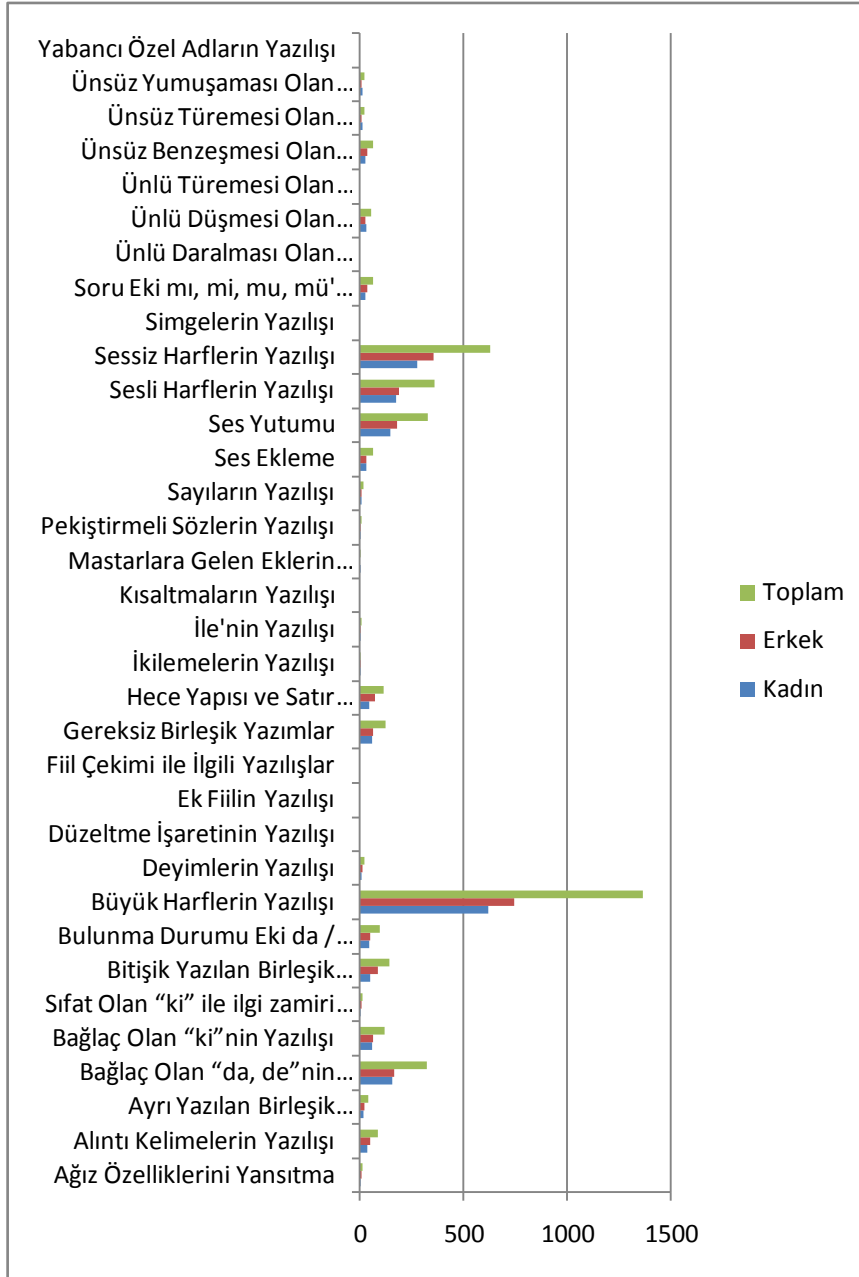
Ünlü Daralması Olan Sözcüğün Yazılışı	-	-	-	-	-	-
Ünlü Düşmesi Olan Kelimenin Yazılışı	31	0,74	26	0,62	57	1,39
Ünlü Türemesi Olan Sözcüğün Yazılışı	-	-	-	-	-	-
Ünsüz Benzeşmesi Olan Sözcüğün yazılışı	30	0,72	37	0,89	67	1,63
Ünsüz Türemesi Olan Sözcüğün Yazılışı	14	0,33	11	0,26	25	0,61
Ünsüz Yumuşaması Olan Sözcüğün Yazılışı	13	0,31	9	0,21	22	0,53
Yabancı Özel Adların Yazılışı	-	-	-	-	-	-
Toplam	1886	45,53	2256	54,47	4142	100

Tablo 2 incelendiğinde 6. sınıfların 336 Türkçe dersi sınav kâğıdında 4142 yazım yanlışı tespit edilmiştir. Öğrencilerin sınavlarda simgeleri, kısaltmaları, düzeltme işaretini, yabancı özel adları kullanmadığı; ek fiilin yazılışı ve fiil çekimiyle ilgili yanlış yapmadıkları; ünlü daralması ve ünlü türemesi ses olaylarının olduğu kelimeleri doğru yazdıkları görülmüştür. 6. sınıf öğrencilerinin en fazla büyük harflerin yazılışında yanlış yaptıkları (1365 yanlış) tespit edilmiştir. Bununla birlikte sessiz harflerin yazılışı (631 yanlış), sesli harflerin yazılışı (363 yanlış), ses yutumu (330 yanlış), bağlaç olan da, de'nin yazılışı (322 yanlış) ise en fazla tekrarlanan diğer yazım yanlışlarıdır. 6. sınıfların 336 Türkçe dersi sınav kâğıdında 4142 yazım yanlışı grafikte şöyle gösterilebilir:

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Grafik-1. 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının cinsiyete göre değişimi.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde, kızların ve erkeklerin en fazla büyük harflerinin yazımında yanlış yaptıkları görülmektedir. Grafik genel olarak incelendiğinde erkeklerin daha fazla yazım yanlışı yaptıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte, kızlar masterlara gelen eklerin yazılışında, sayıların yazılışında, ünlü düşmesi, ünsüz türemesi, ünsüz yumuşamasıyla ilgili yazımlarda erkeklerden daha fazla yanlış yapmışlardır. Yazım yanlışı yapılan kazanımların 6. sınıf kazanımları olduğu düşünüldüğünde, kızların 6. sınıf kazanımlarını erkekler kadar öğrenemedikleri anlaşılmaktadır. Bu durum, kızların erkeklerden daha önce ergenlik dönemine başlaması ve ergenliğin verdiği psikolojiyle açıklanabilir. Çünkü ergenlik döneminde dikkat eksikliği, sık karşılaşılan sorunlardandır (Lauth ve Naumann, 2009'dan alıntılan Kaymak Özmen, 2010: 1).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4Spring 2013

Dikkat eksikliği de kazanımların yapılandırılmamasına neden olmaktadır. Genel olarak kızların erkeklerden daha az yazım yanlışı yapması ise kızların deneyimlerinin erkeklerden daha fazla olması, ilgi ve dikkatlerinin daha yüksek olması ya da sınav kaygısının daha az olması gibi nedenlerle açıklanabilir.

Ağız özelliklerinin kültürel ağzın ürünlerine (yazma ve konuşma gibi), özellikle de kültürel ağzın öğretildiği okullarda ortaya çıkarılan ürünlerde yansımaması gerekir. Akyol'a göre (2008: 21) on dört yaşına kadar ağız özelliklerinden kültürel ağza geçiş başarılmazsa bu yaştan sonra daha zor olmaktadır. Gündüz'e göre (2007: 112) kullanılan dil ağız özelliklerinden arındırılmış olmalıdır. İnsanlar eğitimsizlikten dolayı kültür ağzından uzak bulduklarından ya da yabancı dillerin etkisinde kaldıklarından kültür ağzından başka bir ağız kullanırlar. Bu araştırmanın verilerinin elde edildiği 336 sınav kâğıdı incelendiğinde, ağız özelliklerinin bazılarının (12 yanlışı) sınav kâğıtlarına yansıdığı görülmektedir. Ağız özelliklerine aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Bugünlerde görünmormuş.”

“Ali akşam dedesine oturmaya gidor.”

İnsanlar gibi diller desürekli iletişim ve etkileşim hâindedir. Bu nedenle diller sürekli bir başka dile kelime vermekte ya da başka bir dilden kelime almaktadır. Alınan bu kelimeler bazen kültür ağzına yerleşmekte bazen de yerleşmemektedir. Çankaya'ya göre (1964: 6) bir kimsenin kelime hazinesine giren yeni bir kelimeyi doğru söyleyip doğru okuması ve yazması onun bu sözcüğü kavrayıp benimsediğini gösterir. Aksi halde bu sözcüğe ait tasarımlar eksik olur. Özellikle alıntı kelimelerde yapılan yazım yanlışları, kişinin o kelimeyle ilgili duygularında, düşündüklerinde, tasarladıklarında ya da görüp yaşadıklarındaki eksikliklerden, tamamlanmamış deneyimlerden kaynaklanmaktadır. Alıntı kelimelerin yazılışında görülen yanlışlıklara (88 yanlışı) aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Bazı tekloojik araçlar insanı etkileyebilir.”

“Bana göre mükemmel bir okul ilk öncelikle Disiplinli olmalı, temiz olmalı vede kaluferli olmalı.”

Ayrı yazılan birleşik kelimeleri bitişik (43 yanlışı), bitişik yazılması gereken kelimeleri ayrı yazmak (142 yanlışı), gereksiz birleşik yazımlar (125 yanlışı) ya da deyimleri birleşik yazmak (25 yanlışı) önemli yazım yanlışlarıdır. Bu tür yazım yanlışları öğrencilerin eğitimsizliklerinden, dikkatsizliklerinden, ilgisizliklerinden, sınavı yetiştirememe kaygısından dolayı hızlı yazmadan ya da alışkanlıklarından kaynaklanabilir. Ayrı yazılması gereken birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Atatürk gibi dürüst ve saygıholmalyız.”

“Televizyon son yıllarda insanları esiretti.”

Bitişik yazılması gereken birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Bence Ata türk'e layık olmak için.”

“İnsan Zamanın değerini bilmiyorsa hiçbirseyi bilmiyor demektir.”

Gereksiz birleşik yazılan kelimelerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Eğer zamanından biradım atsaydın şimdi böyle olmazdı.”

“Televizyon üretildiğinden beri insanlar biraraya gelmiyor.”

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Deyimlerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“*Hasan usta kulakasmıyordu.*”

“*Hasan çok parayemiş ve fakirkalmış.*”

“De” ve “ki” bağlaçları 4. sınıftan itibaren öğrencilerde yapılandırılmaya çalışılan kazanımlardan ikisidir. Bağlaç olan “de” (322 yanlış), özellikle bulunma hal ekiyle karıştırılmakta ve bitişik yazılmaktadır. Bazen de ünsüz benzeşmesine uğratarak “te, ta” şeklinde yazılmaktadır. Bağlaç olan “de” ile ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“*Atatürk’e layık olan biri yadabir öğrenci derslerinde başarılı olmalı.*”

“*Gidip te sobanın yanında oturdu.*”

Bulunma hal eki olan “de” ise özellikle bağlaç olan “de” ile karıştırılmakta ve ayrı yazılmaktadır. Bulunma hal eki olan “de” ile ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“*Binlerce şehidin kanı bir çukur da toplanmış ve gökteki ayın gölgesi o kana gelmiş.*”

“*Onun Yolun da, onun sözlerin de, onun izin de, onun öğütlerinden yararlanarak gidelim ki Atatürk’e Layık olalım.*”

Sınıf öğrencileri bağlaç olan “ki”yi bitişik yazarak (122 yanlış) yazım yanlışı yapmaktadır. Bağlaç olan “ki” ile ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“*Yeterki çalışmaya şimdiden başla.*”

“*İnsan önceden zamanın değerini bilmeliki sonradan pişman olmasın.*”

Sıfat olan “ki” ile ilgi zamiri olan “ki” özellikle bağlaç olan “ki” ile karıştırılmakta ve ayrı yazılmaktadır. Sıfat olan “ki” ile ilgi zamiri olan “ki” ile ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“*Sınıf başkanımız ogurupta ki başkanla yarışma yapar.*”

“*Kitabını karalayınca hakanın ki güzel göründü.*”

Büyük harflerin yazılışıyla ilgili kazanımların 1. sınıftan itibaren başlamasına rağmen araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının büyük harflerin yazımıyla ilgili sorun yaşadığı (1365 yanlış) görülmektedir. 6. sınıf öğrencileri bazen büyük harfle başlanması gereken yerde küçük harf kullanırken bazen de küçük harf kullanması gereken yerde büyük harf kullanmaktadır. Hatta bazı harflerin küçük şekli bilinmemekte ve sürekli ya küçük ya da büyük yazılmaktadır. Bu tespit, öğrencilerin büyük harflerin kullanıldığı yerleri zihinlerinde yapılandıramadığını gösterir. Büyük harflerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“*Bizde atatürk gibi çalışmalıyız.*”

“*Yeni, yeni Doktorlar, Öğretmenler, Avukatlar yaratacağız.*”

“*Anemize babamıza yarDımeDe biliriz.*”

Hece yapısı ve satır sonunda kelimelerin bölünmesiyle ilgili 336 sınav kâğıdında 117 yanlış yapılmıştır. Hece yapılarının ve satır sonunda kelimelerin bölünmesi 1. sınıftan itibaren kazandırılmaya çalışıldığı düşünüldüğünde, yanlış yapan öğrencilerin bu kazanımda uygulama güclüğü çektğini gösterir. Hece yapısı ve satır sonunda kelimelerin bölünmesiyle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“*Atatürk bize yaptığı yeniliklerin hepsin-*

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

e teşekkür etmemiz gerekiyor.”

“Bir gün ali okuldan gelmiş iş.”

İkilemelerin yazılışıyla ilgili 336 sınav kâğıdında 3 tane yanlış yapılmıştır. Bu 3 yanlış da ikilemelerin bitişik yazılmasıyla ilgilidir. İkilemelerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Yavaşyavaş adamlar geliyordu.”

“Evde güzelgüzel filim izledik.”

“İle”, ayrı olarak yazılabildiği gibi kelimelere eklenerek de yazılabilir. “İle”, ünsüzle biten kelimelere bitişik olarak yazıldığında “i” ünlüsü düşer ve büyük ünlü uyumuna uyar. “İle”, ünlüyle biten kelimelere bitişik olarak yazıldığında araya “y” ünsüzü girer ve başındaki i ünlüsü düşer (TDK, Yazım Kılavuzu). 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtları incelendiğinde “ile”yle ilgili 11 yanlışın yapıldığı görülmektedir. Bu yanlışlar “ile”nin bitişik yazıldığında “i” ünlüsünün düşürülmesiyle “y” ünsüzünün getirilmemesiyle ilgili olduğu söylenebilir. “İle”yle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Birgün Mehmetile kardeşi tarlaya gitmiş.”

“Yani bir atazözüle iyilik ede iyilik bulur.”

-ma / -me ile biten mastarlardan sonra -a / -e, -ı / -i eklerinden biri geldiğinde araya y koruyucu ünsüzü girer (TDK, Yazım Kılavuzu). 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtları incelendiğinde, mastarla gelen eklerin yazılışıyla 1 yanlış tespit edilmiştir. Bu yanlış ise mastar ekinden sonra “y” koruyucu ünsüzünün kullanılmamasıdır. Mastarlardan sonra gelen eklerin yazılışıyla ilgili yazım yanlışına aşağıdaki cümle örnek olarak gösterilebilir:

“Bu yüzden ben de akla ve bilime önem vermee çalışıyorum.”

Sıfat veya zarf görevindeki pekiştirmeli sözler bitişik yazılır (TDK, Yazım Kılavuzu). 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtları incelendiğinde, 9 sınav kâğıdında pekiştirmeli sözlerin bitişik değil, ayrı yazıldığı tespit edilmiştir. Pekiştirmeli sözlerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“İnsanların küçük yatırımları gün gelir Kos Kocaman milyon dolarlar eder.”

“10 katlı olsun dışarıyı yem yeşil olsun.”

6. sınıfların sınav kâğıtları incelendiğinde, sayıların yazımıyla ilgili 20 yanlışın yapıldığı tespit edilmiştir. Bu yanlışlar, sayıların harflerle yazıldığı zaman bitişik yazılmasından ve üleştirme sayıların rakamla belirtilmesinden kaynaklanmaktadır. Sayıların yazımıyla ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Onaltı gün sonra abisinin yanına gitmiş.”

“Dedesiyile ikişer elma yedi.”

Ses yutumu, sesli harflerin ve sessiz harflerin yutumu şeklinde gerçekleşirken ses ekleme, sesli harflerin ve sessiz harflerin eklemesi şeklinde gerçekleşir. Ses yutumundan farklı olarak bazen sesli harfler ya da sessiz harfler de farklı harflerle yazılabilir. Araştırmanın verilerinin elde edildiği 336 sınav kâğıdı incelendiğinde, öğrencilerin ses yutumu (330 yanlış), ses ekleme (67 yanlış) yaptıkları; sesli (363 yanlış) ve sessiz harfleri (631 yanlış) yanlış yazdıkları tespit edilmiştir. Bu

yanlıkların büyük bir çoğunluğu alıntı kelimelerde ya da konuşma dilini yazıya aktardıkları kelimelerde olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, bazı öğrencilerin özellikle “ğ” harfini yazılı dilde yuttuğu da tespit edilmiştir. Araştırma verilerinin sınav kâğıtlarından elde edildiği düşünüldüğünde, öğrencilerde oluşabilecek “sınav kaygısı”nın hızlı yazdıkları ve ses yutumu, ses ekleme yaptıkları ya da sesli, sessiz harfleri yanlış yazdıkları söylenebilir. Bu yanlışları sadece sınav kaygısıyla hızlı yazmaya bağlamak doğru değildir. Tamamlanmamış deneyimler, eğitimsizlik gibi durumlar da bu yanlışların nedenleri arasında görülebilir. Ses yutumuyla ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Maymun **fotografını** çekmiş düzeltmiş.”

“yani biradım **bişeye** eyer beceremiyorsan ilk adım senin başarmana yardımcı olacak.”
“İki dönem telafi **edebiliriz.**”

Ses eklemeyle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Çalıştığı tarlada öncede ihtiyaçları **gidertmesse** sonradan yapacağı çok şey kalır.”

“**Messela:** Girdigin bir sınavda çok düşük alırsa.”

Sesli harflerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“**Mesela tembal** bir çocuk önceden çalışmaz.”

“**bazi** telefilerde çok geç olabilir.”

Sessiz harflerle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Okul yönünde herşey yönünde **herkez** şimdiden adımlarını atmalı.”

“**eyer** zamanından biradım atsaydın zorluk çekmezdin.”

“Şehit veren **aylelerimiz** için şehitlerin anısına bayrağımızı koruyalım.”

Soru eki “mı, mi, mu, mü” gelenekleşmiş olarak ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar (TDK, Yazım Kılavuzu). Araştırmaya katılan 6. sınıfların sınav kâğıtları incelendiğinde, soru eki “mı, mi, mu, mü”yle ilgili 64 yazım yanlışının olduğu tespit edilmiştir. Soru eki “mı, mi, mu, mü” ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Vatan nedir **bilmezmissiniz?**”

“Televizyon **açıldımı** herkes başına **toplandı mı.**”

Ünlü daralması, ünlü düşmesi, ünlü türemesi, ünsüz benzeşmesi, ünsüz türemesi, ünsüz yumuşaması gibi ses olayları, özellikle 6. sınıfta öğrencilere kazandırılmaya çalışılan kazanımlardandır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınav kâğıtları incelendiğinde, öğrencilerin ünlü daralması, ünlü türemesi ses olaylarının yazımında herhangi bir yanlış yapmadıkları görülmüştür. Bununla birlikte, ünlü düşmesi (58 yanlış), ünsüz benzeşmesi (67 yanlış), ünsüz türemesi (25 yanlış), ünsüz yumuşamasıyla (22 yanlış) ilgili ses olaylarının yazımında yazım yanlışları tespit edilmiştir. Ses olaylarıyla ilgili toplamda 172 yanlışın yapılması ses olayları kazanımların öğrenciler tarafından anlaşılmadığını gösterir. Ünlü düşmesiyle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“İlk çalışın sonra **alının** terinizi alınız.”

“O kadar güzel konuşuyordu ki sanki **ağızından** bal damlıyordu.”

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Ünsüz benzeşmesiyle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Bayrağımızda böyle **oluşmuştur**.”

“Gün **geçtikce** para kazanıyordu.”

Ünsüz türemesiyle ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“**Hissettiklerimi** ona söyledim.”

“**Hırsız**ı **afetmememeli**.”

Ünsüz yumuşamasıyla ilgili yazım yanlışlarına aşağıdaki cümleler örnek olarak gösterilebilir:

“Bir insan kendisi **gelecekini** belir.”

“**Girdiyin** bir sınavda çok düşük ala bilirsin.”

Türkçe Öğretmenlerinin 6. Sınıf Öğrencilerinin Yaptığı Yazım Yanlışlarının Nedenleriyle İlgili Görüşleri

Bu başlıkta Türkçe öğretmenlerinin 6. sınıf öğrencilerinin yaptığı yazım yanlışlarının nedenleriyle ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 5. Türkçe öğretmenlerinin 6. Sınıf öğrencilerinin yaptıkları yazım yanlışlarının nedenleriyle ilgili görüşleri ve bu görüşlerin frekans değerleri.

Kod	Nedenler	(f)	Toplam (f)
İlgi ve Dikkat	Öğretmenlerin ilgisizliği	7	13
	Aileler tarafından yazımın önemsenmemesi	2	
	Öğrencilerin yazıma dikkat etmemesi	2	
	Türkçe dersi dışında yazımın önemsenmemesi	2	
Temel Dil Becerileri	Okuma alışkanlığının olmaması	6	11
	Yöresel ağzın yazıya aktarılması	5	
Okul Dışında Türkçenin Kullanımı	Kitle iletişim araçları	5	7
	Ailelerin Türkçenin kurallarını doğru bilmemesi	2	
Sınavlar	Çoktan seçmeli sınavlar	5	6
	Sınavlarda öğretmenlerin yazım kurallarını dikkate almaması	1	
Yazım Kurallarının Kaynakları	Yazım Kılavuzunun yeterince kullanılmaması	3	4
	Türkçe Sözlüğün derslerde kullanılmaması	1	
Toplam		41	41

Tablo 5 incelendiğinde Türkçe öğretmenleri, 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenlerinin ilgi ve dikkat eksikliğinden (13 ifade), temel dil becerilerinin edinilemediğinden (11 ifade), okul dışında Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanılmadığından (7 ifade), sınav türlerinden ya da öğretmenlerin sınav değerlendirmelerinden (6 ifade) ve öğretmenlerin ya da öğrencilerin yazım kurallarının kaynaklarından etkili bir şekilde yararlanmamalarından (4 ifade) kaynaklandığını ifade etmiştir.

Türkçe öğretmenleri, 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenleri arasında 13 ifadeyle en fazla ilgi ve dikkat eksikliğini belirtmişlerdir. İlgi eksikliği öğretmenden, aileden ve

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

öğrenciden kaynaklanıyorken dikkat eksikliği öğrenciden kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte, Türkçe öğretmenleri en fazla öğretmenlerin ilgisizliğinden dolayı (7 ifade) öğrencilerin yazım yanlışı yaptığını ifade etmiştir. İlgi ve dikkat eksikliğiyle ilgili öğretmen görüşleri şöyledir:

“İlkokul birinci sınıftan itibaren öğrencinin yapmış olduğu yazım yanlışlarının öğretmen ve aileler tarafından önemsenmemesi ve denetlenmemesi, öğrencilerin yazım yanlışlarının en önemli nedenlerindedir.” (TÖ1)

“Öğretmen arkadaşların yazım yanlışları üzerinde pek durmaması. Öğrencileri sadece uyardıkları, doğru yazım üzerinde çok fazla açıklama yapılmaması.” (TÖ3)

“Öğrencilerin kelimelerin yazımına dikkat etmemesi, öğretmenlerin de bu yanlışları düzeltmemesi.” (TÖ5)

“Sınıf öğretmenlerin yazım kurallarına önem vermemesi, bununla ilgili etkinlikleri çok kısıtlı tutması.” (TÖ7)

“Türkçe öğretmenleri dışında diğer öğretmenlerin yazım yanlışlarıyla ilgili öğrencileri uyardırmaması. Fakat bu iş onların işi de...” (TÖ12)

Türkçe öğretmenleri, 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenleri arasında 11 ifadeyle temel dil becerilerinin öğrenilmemesini göstermiştir. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenleri, temel dil becerilerinden özellikle okuma ve konuşma sorunlarının yazımı etkilediğini ifade etmişlerdir. Temel dil becerilerinin yazımı etkilemesiyle ilgili öğretmen görüşleri şöyledir:

“Kitap okuma alışkanlığı kazanmamış öğrenciler ciddi boyutta yazım yanlışı yapmaktadır.” (TÖ3)

“Yerel ağzının kendine özgü konuşma tarzının yazıya aktarılması, yazım yanlışlarına neden olmaktadır.” (TÖ7)

Türkçe öğretmenleri, 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenleri arasında 7 ifadeyle okul dışında Türkçenin doğru kullanılmamasını göstermiştir. Türkçe öğretmenleri, kitle iletişim araçlarında, özellikle de facebook gibi sosyal medyada ve ailelerin Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmamasını yazımı olumsuz etkilediğini ifade etmiştir. Okul dışında Türkçenin kullanımıyla ilgili öğretmen görüşleri şöyledir:

“Okul dışı sosyal hayatta (aile, arkadaş, facebook gibi) Türkçenin doğru kullanılmaması, yazım yanlışlarına neden olmaktadır.” (TÖ7)

“Sosyal medyada dilin yanlış kullanılması ve öğrencilerin bu yanlışları sürekli görerek hafızalarına kazınması.” (TÖ8)

“Sosyal medyada kullanılan yanlış yazılan bazı kelimelerin ve kısaltmaların öğrenciler tarafından kullanılması.” (TÖ11)

Türkçe öğretmenleri, 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenleri arasında 6 ifadeyle sınav türlerini göstermiştir. Türkçe öğretmenleri, özellikle çoktan seçmeli sınavların yapılmasını, öğretmenlerin sınavlarda yazım kurallarını dikkate almamasını yazım yanlışlarının nedenleri arasında görmektedir. Sınavlarla ilgili öğretmen görüşleri şöyledir:

“Test tekniğinin okullarda sıklıkla kullanılıyor olmasından, öğrencilerin kendini çok fazla ifade edememesi. İfade etmeye çalıştığı zaman da yazım yanlışlarıyla dolu görüşlerin oluşmasına neden olmaktadır.” (TÖ15)

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

“Öğrencilerin kendilerini ifade etmede yazılı yollara başvurmamaları. Okul döneminde yapılan ölçme ve değerlendirme sınavlarının test tekniğine dayanmasının ortaya çıkardığı güçlükler.” (TÖ13)

“Türkçe öğretmenlerinin dışında diğer öğretmenlerin sınavlarda öğrencilerin yazım yanlışlarını dikkate almaması, öğrencinin yazılı anlatımlarında yazım yanlışları yapmalarına neden oluyor.” (TÖ12)

Türkçe öğretmenleri, 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenleri arasında 4 ifadeyle yazım kurallarının kaynaklarının yeterince kullanılmayışını göstermiştir. Yazım kurallarının ve yazımın kaynakları ise Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük'tür. Yazım kurallarının kaynaklarıyla ilgili öğretmen görüşleri şöyledir:

“Öğrencilerin Yazım Kılavuzu kullanma alışkanlıklarının olmaması.” (TÖ9)

“Öğrencilerin Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük kullanma alışkanlıklarının çok olmayışı. Sadece ders kitaplarıyla yetinmeleri.” (TÖ11).

Sonuç ve Tartışma

Yazım; doğru, güzel ve etkili bir şekilde okumayı, dinlemeyi, konuşmayı, özellikle de yazmayı sağlayan iletişim kuralları olarak tanımlanabilir. 6. sınıfların Türkçe dersi sınav kâğıtlarının 336'sı incelendiğinde, öğrencilerin 4142 yazım yanlışlığı yapıldığı görülmektedir. Bu yazım yanlışları, TDK Yazım Kılavuzu'nun yazım kuralları başlığında yer alan başlıklar ile öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda belirlenen kategorilere göre ifade edilmiştir. 6. sınıf öğrencilerinin sınav kâğıtları incelendiğinde; ağız özelliklerini yazılarına yansıtmasından kaynaklanan 12 yanlış (% 0,29), alıntı kelimelerin yazılışından kaynaklanan 88 yanlış (% 2,14), ayrı yazılan birleşik kelimelerin yazılışından kaynaklanan 43 yanlış (% 1,04), bağlaç olan “da, de”nin yazılışından kaynaklanan 322 yanlış (% 7,86), bağlaç olan “ki”nin yazılışından kaynaklanan 122 yanlış (% 2,97), sıfat olan “ki” ile ilgi zamiri olan “ki”nin yazılışından kaynaklanan 15 yanlış (% 0,36), bitişik yazılan birleşik kelimelerin yazılışından kaynaklanan 142 yanlış (% 3,45), bulunma durumu eki -da/ -de/-ta/-te'nin yazılışından kaynaklanan 96 yanlış (% 2,34), büyük harflerin yazılışından kaynaklanan 1365 yanlış (% 33,31), deyimlerin yazılışından kaynaklanan 25 yanlış (% 0,60), gereksiz birleşik yazımlardan kaynaklanan 125 yanlış (% 3,05), hece yapısı ve satır sonunda kelimelerin bölünmesinden kaynaklanan 117 yanlış (% 2,85), ikilemelerin yazılışından kaynaklanan 3 yanlış (% 0,07), ile'nin yazılışından kaynaklanan 11 yanlış (% 0,26), mastarlara gelen eklerin yazılışından kaynaklanan 1 yanlış (% 0,02), pekiştirmeli sözlerin yazılışından kaynaklanan 9 yanlış (% 0,21), sayıların yazılışından kaynaklanan 20 yanlış (% 0,48), ses eklemekten kaynaklanan 67 yanlış (% 1,63), ses yutumundan kaynaklanan 330 yanlış (% 8,05), sesli harflerin yazılışından kaynaklanan 363 yanlış (% 8,86), sessiz harflerin yazılışından kaynaklanan 631 yanlış (15,39), soru eki mı, mi, mu, mü' nün yazılışından kaynaklanan 64 yanlış (% 1,56), ünlü düşmesi olan kelimenin yazılışından kaynaklanan 57 yanlış (% 1,39), ünsüz benzeşmesi olan sözcüğün yazılışından kaynaklanan 67 yanlış (% 1,63), ünsüz türemesi olan sözcüğün yazılışından kaynaklanan 25 yanlış (% 0,61) ve ünsüz yumuşaması olan sözcüğün yazılışından kaynaklanan 22 yanlış (% 0,53) olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, düzeltme işaretinin, kısaltmaların, simgelerin ve yabancı özel adların sınav kâğıtlarında kullanılmamasından dolayı yazım yanlışlığı tespit edilememiştir. 336 sınav kâğıdında ek-fiilin, fiil çekiminin, ünlü daralması ve ünlü türemesi olan kelimenin yazımında yanlışlık tespit edilememiştir.

Alanyazında farklı hedef kitleleri üzerine yazımla ilgili yapılmış çalışmalarda (Özbay, 1995; İnce, 2006; Bağcı, 2011 vb.) yazımın doğru kullanılmadığı sonucuna ulaşılmasıyla bu araştırmada elde edilen veriler benzerlik göstermektedir. Bu sonuçlar, birinci sınıftan itibaren kazandırılmaya çalışılan yazım kurallarının tam anlamıyla öğrenilemediğini ya da öğretilmediğini gösterir. Özellikle öğrencilerin sıklıkla yanlış yaptıkları büyük harflerin kullanımı, bağlaç olan da,

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

de'nin yazılışı gibi kazanımların daha farklı etkinliklerle öğrencilere sunulması gerekir. Bununla birlikte, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (6, 7 ve 8. Sınıflar) olmayan ses yutumu, ses ekleme, sesli harflerin ve sessiz harflerin yazımı gibi konuların programda yer alması gerekir. Öğrencilerin, yazılılarda 6. sınıf yazma becerisi kazanımlarından olan sayılarda ve ses olaylarında çok az yanlış yapmaları (ünlü düşmesi, ünsüz benzeşmesi, ünsüz türemesi, ünsüz yumuşaması) ya da yapmamaları (ünlü daralması, ünlü üremesi) öğrencilerin bu kazanımları edindiğini gösterir. Bununla birlikte, 6. sınıf öğrencilerinin özellikle büyük harflerin yazımı gibi kazanımlarda önemli yanlış yapmaları, önemli yazım ilkelerini öğrenemedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Erdem (2007) ve Bağcı (2011)'nin çalışmalarında kızların erkeklerden daha az yazım yanlışı yaptıkları bulgusuyla bu araştırmanın bulguları benzerlik göstermektedir. Bu sonuçlar, kızların ilgilerinin, dikkatlerinin ya da deneyimlerinin daha yüksek olduğunu gösterir. Özellikle, 6. sınıf kazanımlarından sayıların ve ses olaylarının yazımında erkeklerin kızlardan daha başarılı oldukları görülmektedir. Bu durum, kızların erkeklerden daha önce ergenlik dönemine başlaması ve ergenliğin verdiği psikolojiyle açıklanabilir. Çünkü ergenlik döneminde dikkat eksikliği, sık karşılaşılan sorunlardandır.

Yazım yanlışlarının nedenlerinin belirlenmesiyle yazım yanlışları azaltılabilir. Türkçe öğretmenleri, 6. sınıf öğrencilerinin yazım yanlışlarının nedenlerini;

1. İlgi ve dikkat eksikliğine,
2. Temel dil becerilerinin edinilemediğine,
3. Okul dışında Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanılmadığına,
4. Sınav türlerine ya da öğretmenlerin sınav değerlendirmelerine,
5. Öğretmenlerin ya da öğrencilerin yazım kurallarının kaynaklarından etkili bir şekilde yararlanmalarına bağlamaktadır.

Yukarıda sıralanan nedenlerin ortadan kaldırılması yazım yanlışlarını azaltabileceği gibi öğrencilerin güzel, doğru ve etkili iletişim kurmalarını da sağlayacaktır.

Öneriler

Bu araştırmanın önerileri maddeler hâlinde şöyle sıralanabilir:

1. 6. sınıflarda tespit edilen yazım yanlışları, diğer düzeylerde de yazım yanlışlarının olabileceğini düşündürmektedir. Bu nedenle, 6. sınıf dışındaki sınıfların da yazım yanlışları sıklığını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
2. Türkçe Öğretim Programı'nda yer almayan, fakat öğrencilerin sıklıkla yazım yanlışı yaptıkları ses yutumu, sesli ya da sessiz harflerin yazımı gibi konulara programda yer verilmelidir.
3. Eğitim-öğretim ortamlarında öğrencilerin yazım yanlışlarını önleyecek etkinliklere yer verilmelidir.
4. Öğrencilerin Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük kullanması yaptıkları yazım yanlışlarını azaltabilir. Bu nedenle, Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük'ten öğrencilerin yeterince yararlanması sağlanmalıdır.
5. Türkçe öğretmenlerine göre, branş öğretmenleri yazıma yeterince önem vermemektedir. Bu nedenle, Türkçe öğretmenleri dışındaki öğretmenlerin de yazıma önem vermesi sağlanmalıdır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

KAYNAKÇA

- AKYOL Hayati (2008). *Yeni Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- BAĞCI Hasan (2011). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretleri ile Yazım Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6/1, 693-706 http://www.turkishstudies.net/Makaleler/343287816_ba%C4%9Fc%C4%B1hasan.pdf (Erişim Tarihi: 10 Mayıs 2013).
- BANGUOĞLU Tahsin (1987). *Dil Bahisleri*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.
- BAYRAV Süheylâ (1998). *Filolojinin Oluşumu*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- BÜYÜKÖZTÜRK Şener (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- ÇANKAYA Feridun Y. (1964). *İmlâ Öğretimi*. Konya: Yüksel Yayınları.
- ÇİFÇİ Musa (2006). *“Türkçe Öğretiminin Sorunları” Türkçenin Çağdaş Sorunları*. (Editörler: Prof. Dr. Gürer Gülsevin, Doç. Dr. Erdoğan Boz). Ankara: Gazi Kitabevi.
- ERDEM Hilal (2007). *Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarına Ulaşma Düzeyi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- GÜNDÜZ Osman (2007). *“Konuşma Eğitimi” İlköğretimde Türkçe Öğretimi*. (Editörler: Ahmet Kırkkılıç ve Hayati Akyol), Ankara: Pegem A Yayınları.
- İNCE Vedat Martin (2006). *İlköğretim 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi*. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla.
- KARASAR Niyazi (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- KAVCAR Cahit, OĞUZKAN Ferhan ve SEVER Sedat (1998). *Türkçe Öğretimi Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin*. Ankara: Engin Yayınevi.
- KAYMAK ÖZMEN Suna (2010). Okulda Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu DEHB, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6/2, 1-10.
- MEB (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB (2009). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları.
- ÖZBAY Murat (1995). *Ankara Merkez Ortaokullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- SHARE David L. (2004). Orthographic Learning at a Glance: On the Time Course and Developmental Onset of Self-Teaching, *Journal of Experimental Child Psychology* 87, 267–298.
- STEVENSON Harold W. (1984). Orthography and Reading Disabilities, *Journal of learning Disabilities*, 17 (5), 296-301.
- TDK (2011) Yazım Kılavuzu, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_content&view=category&id=50 (Erişim Tarihi: 14 Mayıs 2013).

VARDAR Berke (2002). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual Yayınları.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4Spring 2013

